

#COMMUNIO

ČASOPIS STAROKATOLICKÉ CÍRKVE V ČESKÉ REPUBLICE

starokatolici.cz

Velikonoce v Táboře
ROZHOVOR

Běh o život
ZAMYŠLENÍ

Nová kaple v Ostravě
Z FARNOSTÍ

Úvodník

Milí přátelé,

postní doba utekla jako voda a stojíme zase po roce před hlubokým tajemstvím Velikonoc. Je to čas obrovské naděje. Smrt a deprese nemá moc nad námi zvládnout. Rodí se něco nové. Věřím, že v tomto duchu se ponese také toto Communio!

V tomto čísle se díky Jozefovi Husovskému podíváme na velikonoční příběh trochu jinak.

Administrátor katedrálního chrámu sv. Vavřince Petr Jan Vinš, který zastupoval české starokatolíky na svěcení nového episkopálního biskupa v Paříži, nám zase přinese zprávu o této významné události.

Netradičně nás tentokrát čekají také tři různé rozhovory! Dva z prostředí tábořské farnosti a jeden z rodící se obce v Ostravě. Tábořský farář Alois Sasmann nám přiblíží, jak se u nich slaví Velikonoce, laický člen synodní rady Václav Jelínek nám představí svou cestu do naší církve a s jáhnem Kamilem Kozelským jsme si zase popovídali o tom, jak se mu povedlo získat pro svou misijní činnost kapli v Ostravě a začít se slavením pravidelných bohoslužeb.

Díky otevřené studii Filipa Malého se také podíváme na nesnadné, ale aktuální téma žehnání párů stejného pohlaví ve starokatolické církvi.

Číslo uzavírá inspirující ohlédnutí Jana Jandourka za postní dobou.

Věřím, že si i v tomto čísle najdete něco pro sebe a potěším se, pokud nám také občas pošlete svůj vlastní text!

↳ **Martin Kováč**

Obsah

Velikonoční pozdrav biskupa Pavla..... 1

Běh o život..... 3

„Vítej, a zase jdi – to je skutečně misijní poslání.“ Svěcení nového biskupa v Paříži..... 9

Z odkladiště sekačky na trávu je zase kaple! S jáhnem Kamilem F. Kozelským o novém starokatolickém kostele v Ostravě..... 12

Církevní žehnání stejnopohlavním párům ve starokatolické církvi? 15

Člen synodní rady Václav Jelínek:
„Když vidím, že je potřeba práce pro celek, neotálím.“ 22

Poušť jako místo boje s pocitem vlastní méněcennosti 24

COMMUNIO – vydává Starokatolická církev v ČR, Na Bateriích 27, Praha 6, 162 00

ISSN 1805-1243

Registrační číslo MK ČR E 20002

Vyšlo 18.4.2019

e-mail: stkat@starokatolici.cz

www.starokatolici.cz

Za toto číslo zodpovídá redakční rada.

Náklady na výrobu tohoto čísla činí 20 Kč. Děkujeme za příspěvek na papír a tisk.

Foto na obálce: Roman Albrecht /
Člověk a víra

Neoznačené fotografie archiv redakce.

starokatolici.cz

VELIKONOČNÍ POZDRAV BISKUPA PAVLA

Mít naději je podstatné – kdo naději nemá, kdo není člověkem naděje, těžko může být křesťanem.

Milí přátelé, sestry a bratři,

srdečně Vás všechny zdravím na začátku velikonoční doby.

„Nechceme vás, bratří, nechat v nevědomosti o údělu těch, kdo zesnuli, abyste se nermoutili jako ti, kteří nemají naději. Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu,“ čteme v prvním Pavlově listu do Tesaloniky. (1 Te 4,13-14)

Kromě jasné výpovědi naděje na vzkříšení mne zaujala slova „abyste se nermoutili jako ti, kteří nemají naději“. – Lidi víry je možno rozeznat podle naděje. Kdo má naději, nepropadá zármutku, vyplývá z Pavlova podání.

Mít naději je podstatné – kdo naději nemá, kdo není člověkem naděje, těžko může

být křesťanem. (A odmysleme si teď období temných nocí víry, které potkají mnoho věřících, případně období deprese, která je běžným duševním onemocněním a potkává věřící i nevěřící.)

Z listu Diognetovi, apologetického spisu z přelomu 2.–3. století, vyplývá, že křesťané se příliš nelišili od svých sousedů: „Křesťané se neliší od ostatních lidí ani původem, ani řečí, ani způsobem života. Nemají vlastní města, nemluví zvláštní řečí, nežijí odlišným způsobem. Jejich učení není výsledkem přemýšlení zvědavých lidí, ani nehájí lidskou nauku, jako je tomu u některých. Bydlí, jak každému bylo souzeno, v městech helénských i barbarských. V odívání a jídle se přizpůsobují domácím zvykům. Co se týče života, dávají neuvěřitelný příklad vzorného života. Žení se jako ostatní, rodí děti, avšak narozené děti neodhazují. Mají společný

stůl, ne však lůžko.“
(List Diognetovi 5,1-4.6)

Křesťané se nelišili jazykem, způsobem života, oblečením ani jídlem, dávali však svým životem příklad ostatním, třeba tím, že se starali o narozené děti, byli pohostinní u stolu, ale do své postele nepatřičné účastníky nezvali.

Lišíme se, doufejme, že se lišíme od těch, kteří nemají naději, že se od nich lišíme tím, že ji máme. A pak už moc šiboleťů nepotřebujeme. Nepotřebujeme k tomu

vnější rozlišovací znaky, žádné náboženské ptydepe či chcete-li newsspeak a zvláštnosti v oblékání. Stačí naděje a dobrý život, který bude inspirativní pro druhé. To oboje Vám přeji zažít o těchto Velikonocích: mějte hodně naděje, která vyplývá z víry a mějte hodně síly žít dobrý život. Kristus ať je vaší nadějí i silou!

„Kristus vstal z mrtvých! Opravdu vstal z mrtvých!“

Váš

+ *Paul Benedictus Hany*

**Farní shromáždění Farní obce Starokatolické církve ve Zlíně bude
16. 6. 2019 od 11.00 h ve Zlíně, Štípa, Kaple Kristova vzkříšení.**

Program:

- volba delegáta na synodu
- volba faráře
- volba farní rady
- různé

Zájemci o kandidaturu na službu faráře ve zlínské farnosti nechtě kontaktují předsedu farní obce Dr. Martina Dominika Polínka na e-mailu polinekm@gmail.com

Běh o život

Zprávy evangelistů o Ježíšově vzkříšení se povážlivě rozcházejí. Kdoví, jaká agentura pustila tyto texty do tisku...

Kolik žen bylo u Ježíšova hrobu? Měly s sebou masti, které symbolizovaly smrt, nebo „jen“ lásku, která je k hrobu tužebně přitahovala? V kolik se u hrobu stavily? A kolik andělů bylo u vchodu do hrobu? A byl tam vůbec nějaký?

Zprávy evangelistů se povážlivě rozcházejí. Kdoví, jaká agentura pustila tyto texty do tisku. Jména žen, počty andělů, skutečnost, zda svědkové vešli do hrobu, nebo zůstali venku, to vše je práce pro biblické detektivy. Možná právě jistá rozháranost těch, kteří o zmrtvýchvstání informovali, je zárukou toho, že se skutečně něco stalo. V obecném „virválu“, který se strhl po neuvěřitelné zprávě o tom, že Ježíšův hrob je prázdný, se tomu ani nemůžeme moc divit. Vše se najednou dalo do obrovského běhu. A ten je, kromě samotného zmrtvýchvstání, druhým společným jmenovatelem všech, na první pohled nesynchronizovaných zpráv.

Zmrtvýchvstálý běh

Všichni někam běží. A není je to ranní jogging. Není to ani běh Terryho Foxe, ačkoli i v něm jde o podporu života. V nedělní ráno všichni běží o život! Ženy běží k hrobu, a ještě rychleji od něj. Petr a Jan běží, seč jim síly stačí. Strážé běží s rozklepanými koleny vyřešit problém. Jestli vojáci usnuli, čeká je trest smrti. Jestli utekli, detto. Běží tedy také o život. Velekněží a zákoníci běží na operativní radu, aby vydali komuniké, co si o této události myslí. Tentokrát to bude jedno-myslné PR, aby nedošlo k žádnému omylu. Zpráva o Ježíšově zmrtvýchvstání, resp. o jeho zmizení z hrobu, nenechá nikoho klidně sedět u televize. V Jeruzalémě se probudil nevídaný život. Není už tento běh zmrtvýchvstáním?

Nelze ho zastavit

Ale není třeba se v tomto zadýchaném běhu unáhlit. Pojdme to vzít pěkně po pořádku. Ježíš sice závodně neběhal, ale nelze mu vyčítat nečinnost. Vždy se objevil tam, kde se něco dělo (J 5, 1–17). A naopak, když se ho chystali ukamenovat v Jeruzalémě, utekl do Galileje, nebo jednoduše zůstal za Jordánem (J 7, 1; 10, 39–40). Toho člověka nebylo možné zastavit. Byl činný dokonce i tehdy, když ho přibili na kříž. Je třeba si vzpomenout, že to lid tam stál jako přikovaní (L 23, 35), zatímco Ježíš odpouštěl (L 23, 34), modlil se, zval do svého království (L 23, 42–43). Ne, toho člověka nebylo možné zastavit. Velekněží a starší z lidu ho rádoby „prokoukli“, proto ho nechali střežit ještě i po smrti (Mt 27, 62–66). Avšak když Ježíše nezastavily ani rány bičem, těžká křížová cesta a hřeby v rukou a nohou, nemohla ho zastavit ani kopí strážců. Prodloužíme-li tuto přímku nemožností dál, dokonce až do nekonečna, něco nám říká, že ho nebude moci zastavit ani Smrt. Ačkoli to je tvrdší oříšek než všechna polena pod nohama během celého jeho života.

Zmrtvýchvstání na odvrácené straně

Protáhneme-li si pomyslnou přímku vlastních tužeb do nekonečna, také můžeme tušit, že existuje něco jako zmrtvýchvstání a nový život. Stačí si jen vzpomenout na to, jak člověk touží po dokonalé spravedlnosti, ale na tomto světě mu ji žádný kodex ani zákoník nesplní. Lidé touží po absolutním klidu, uvnitř i vně, ale vědí, že ho nenajdou ani uprostřed nejkrásnějšího bahamského ostrova s průzračně čistou vodou. Touží po lásce, pochopení, naplnění a dostatku, ale všechny tyto touhy mají na tomto světě a během

**JEŽÍŠE NEBYLO MOŽNÉ ZASTAVIT.
BYL ČINNÝ DOKONCE I TEHDY,
KDYŽ HO PŘIBILI NA KŘÍŽ.**

tohoto života nějaký zádrhel. Všechny tyto touhy by měly skončit smrtí člověka? Ano i cesta a touha může být cíl. Hans Küng ve svých knihách opakuje, že i kdyby se nakonec ukázalo, že za oponou smrti nic není, nebude z toho nešťastný, neboť jeho život stál za to. Na druhé straně nutno říct, že život stojí za to tehdy, je-li nesen mnoha malými zmrtvýchvstáními. Ty mohou nastat právě ve chvílích bolesti, odloučení či křížů. Zmrtvýchvstání nastává tehdy, když se člověk uzdraví z nepříjemné nemoci, ale také tehdy, když pochopí, že a jaký má tato nemoc smysl. Zmrtvýchvstání nastává tehdy, když člověk najde po dlouhé době práci, ale i tehdy, když najde smysl času, v němž nebyl schopen najít zajištění pro svou rodinu. Zmrtvýchvstání nastává tehdy, když se člověk dostane ze spárů drog, ale také tehdy, když pochopí, co všechno mu dal jeho pobyt na dně. Jednoduše, ne vždy je v životě všechno skvělé, radostné a růžové. A nejen v těchto fázích života dochází ke zmrtvýchvstání. To může nastat i v průběhu „odvrácené strany“ života, tehdy, když člověk pochopí, že i bolest, problémy, diskomfort má v jeho životě smysl.

Konečná stanice Nekonečno

Navzdory tomu, že člověk zažívá malá zmrtvýchvstání už během života, přece v něm tlí touha po definitivním naplnění výše zmíněných tužeb. Proto může spolu

s Jarkem Nohavicou smutně zpívat „o smrti, se kterou smířit nejde se“. Pocit nesmiřitelnosti se smrtí člověka zve k víře, že existuje něco, co smrti zlomí vaz; nějaká konečná stanice v Nekonečnu; stálý domov, v němž se plně uplatňují všechny takové veličiny, jakými jsou láska, přijetí, tolerance, spravedlnost a další, které člověk v životě nejednou zažívá len jako „drobky“. Ježíš tyto veličiny představoval ve své osobě a svém životě. Z mrtvých ovšem nevstal jen proto, aby dokázal, že je Božím Synem, nebo proto, abychom v jednu neděli zkraje jara oslavovali jeho velkolepé vylezení zpod kamene. Ježíš vstal z mrtvých právě proto, aby pootevřel dveře onomu stálému domovu, v němž lidé budou „jako andělé v nebi“ (Mk 12, 25).

Kdyby chtěl, abychom všichni měli jistotu, že po lopotném životě zaboucháme na dveře tohoto vysněného „dvora“ a budeme vpuštění, jistě by si své zmrtvýchvstání společně s Otcem zrežíroval jinak. Ale právě skutečnost, že zmrtvýchvstání nikdo neviděl, nevyfotil ani nenatočil na iPad a že Ježíš vstal z mrtvých tiše a nenápadně, je velkým polem, na němž se může uplatnit lidská víra. Ani křesťané nevědí, zda a jak Ježíš vstal z mrtvých. Ale věří tomu. Je to jejich způsob pohledu na život, resp. měl by být.

Angažovaná víra

Anselm Grün o nepsaných závodech mezi Petrem a Janem napsal: „Šimon Petr vešel do hrobu. Uviděl tam ležet lněná plátna, ale šátek, jímž ovázali Ježíšovu hlavu, ne-

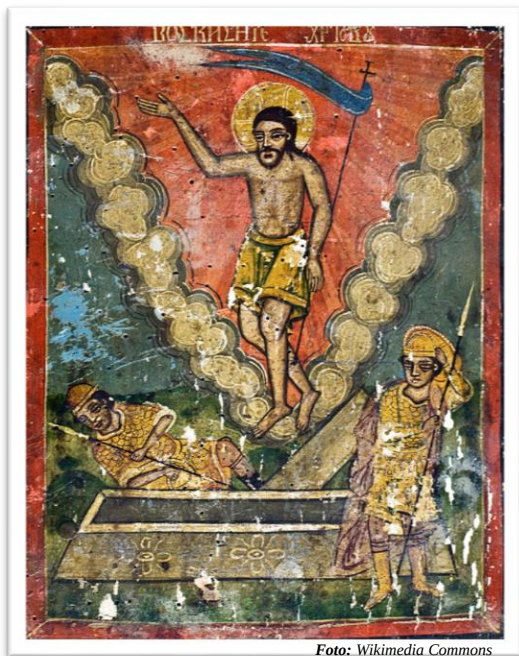

Foto: Wikimedia Commons

ležel mezi plátny, nýbrž byl svinut na jiném místě.“ (J 20, 6–7). Petr zkonstatuje, co vidí. Ale nechápe, co vidí. O milovaném učedníkovi se říká: „Spatřil vše a uvěřil“ (J 20, 8).“ A Grün to upřesňuje: „Věřit tu znamená vidět skutečnost, podstatu, tajemství... (Jan) rozumí, co znamená zmrtvýchvstání: vítězství lásky nad smrtí.“ Poselství velikonoční neděle nespočívá v důkladnějším rozpitvání Ježíšova zmrtvýchvstání. I když se budeme snažit ze všech sil, jak učedníci při běhu, nikdy nepochopíme, o co ve zmrtvýchvstání skutečně jde, nebo jak vlastně proběhlo, jaké konkrétní tělesné změny se s Ježíšem udály atd. Hlavním poselstvím je víra ve zmrtvýchvstání. Přitom nejde jen o faktografickou víru ve smyslu: „No tak věřím, no.“ Věřit v něco vždy znamená také pro to něco žít. Víra ve zmrtvýchvstání znamená angažovanou víru. Křesťanům je nejednou vyčítáno, že

„tlačí na pilu“, když jde o utrpení. Mají různé slogany, když jde o nesení kříže, bolesti a krize. Mnoha lidem se křesťané potom jeví jako ti, kdo chorobně milují bolest. I navzdory výše zmíněnému tvrzení, že zmrtvýchvstání může nastat i uprostřed největší bolesti, angažovaná víra ve zmrtvýchvstání znamená vnášet do světa pravdu, že život a láska jsou silnější než smrt. Křesťané jsou skrze zmrtvýchvstání povoláni k životu a k radosti z něho. Skrze zmrtvýchvstání dostávají dennodenní výzvy, aby bojovali za důstojnější život nejen svůj a své rodiny, nýbrž všech. Právě víra ve zmrtvýchvstání pohání křesťany k tomu, aby si všimali chudých, utiskovaných, perzekvovaných, a vůbec těch, o které svět naleštěných, mladých, šikovných a (z)dravých

lidí ztratil zájem. Angažovaná víra totiž přizvukuje vnášení maličkých zmrtvýchvstání nejen do vlastního, ale též do života ostatních. Přesně tak, jak to udělal Ježíš, který nevstal z mrtvých jen kvůli sobě.

Běh bez davu

Petr a Jan běželi k tomu nejdůležitějšímu, co v životě měli. A běželi jenom ve dvou. Možná přesně opačným směrem, než jakým běžel dav zlákaný na skvělé slevy. Tímtéž směrem mají běžet také ti, kteří uvěřili ve zmrtvýchvstání. Směrem k něčemu, co se neprodává pod cenu.

↳ Jozef Husovský

PŘEČTĚTE SI TAKÉ KNIHU ZAMYŠLENÍ NA KAŽDÝ DEN
z pera Jozefa Husovského, člena pražské farnosti sv. Máří Magdaleny ☺

Foto: Kumran.sk

Jak slaví Velikonoce táborští starokatolíci?

Rozhovor s farářem Aloisem Sassmannem

„Pokud si dobře vzpomínám, moje první starokatolické byly v roce 1997 s biskupem Dušanem. Tehdy obřad poprvé ve své historii přenášela přímým přenosem Česká televize. To bylo těsně před založením tábořské farnosti, kde jsme Velikonoce poprvé slavili v roce 1998,“ vzpomíná si v rozhovoru tábořský farář Alois Sassmann.

Jak obvykle slavíte Velikonoce v Táboře? Dá se u vás najít něco netypického a netradičního, na co se vyplatí přijet podívat?

Myslím, že podnětná je ekumenická křížová cesta na tzv. Bolestný pátek, týden před Velkým pátkem, při níž se letos podruhé sejdeme se všemi tábořskými křesťanskými církvemi – tedy vyjma pravosláví. Putujeme starou poutní cestu v přírodě kolem areálu poutního místa Klokoty a modlíme se křížovou cestu s ekumenickými texty. Třeba bez Veroniky, jenž není v Písmu.

Na Zelený čtvrtek slavíme obřady ve farní kanceláři, aby nám to ještě více připomnělo poslední večeři Páně.

A netypické zde máme už celá léta velkopáteční obřady: začínáme venku v parku pod hradem Kotnovem. Park postupně

procházíme a čteme na pokračování pašije. Při tom se zpívá a farníci se střídají v nesení prostého dřevěného kříže. V kostele pak je promluva, zpívané slavnostní přímluvy, obřad uctívání kříže. Pak ještě zůstáváme v ztemnělém kostele, kdy kotouč světla míří jen na kříž, znamení spásy, a delší čas zpíváme meditativní písně.

Pokud by někdo k nám chtěl na Velikonoce přijet, budeme moc rádi, jen by bylo fajn, kdyby se ale nepřijel jen podívat, nýbrž všechno s námi osobně prožil. ☺

Patříš k duchovním, kteří v naší církvi slouží nejdéle. Vnímáš v našem liturgickém slavení něco, co je typicky starokatolické?

Myslím, že je to – nebo se o to pokoušíme – taková neformálnost, srdečnost při liturgii. Oproti strohosti. A rodinnost. Už jsem

si na to za těch skoro 23 let služby u nás v církvi tak zvykl, že když někdy, třeba o dovolené, zajdeme s manželkou Alenou na obřad církve z mého minulého života, a je to hodně studené, tak si uvědomím, jaký v té rodinnosti při liturgii máme poklad.

Děláte u vás něco, co by mohlo být inspirací také pro ostatní farnosti?

Velmi se nám osvědčily poutní farní křížové cesty v postní době. Začali jsme s nimi před 10 lety, to jsme jeli na poutní místo Římov. Od té doby jezdíme téměř každý rok, střídáme místa, abychom nikde nebyli dvakrát, a myslím, že je to moc fajn. Letos jsme při ní vystoupali na horu Kalvárii nad Miličínem. Je vidět ze silnice při cestě z Tábora do Prahy. Bylo to úžasný. A nejen ta zbožná pouť, ale třeba i ta procházka do přírody či agapé s buchty –potravinovými – u auta. Smích, povídání. Lidé se najednou poznávají jinak než jen v kostele. Stejně tak je tomu i při našich neformálních setkáváních po rodinách ve farnosti.

A teď trochu osobněji: Kolikáté Velikonoce již budeš letos slavit v Táboře?

Pokud si dobře vzpomínám, tak moje první starokatolické byly v roce 1997 s biskupem Dušanem. Tehdy obřad poprvé ve své historii přenášela přímým přenosem Česká televize. To bylo těsně před založením tábořské farnosti, kde jsme Velikonoce poprvé slavili v roce 1998. Čtenáři Communia pak mají za domácí úkol spočítat, kolikáté tedy ty letošní tábořské Velikonoce budou.

A jaké jídlo nemůže chybět o Velikonicích na stole tábořského faráře? ☺

No... Alenka připravuje vynikající sekanici (hlavničku, nádivku) s bramborovou kaší. To je tady typické velikonoční jídlo. Nesmí chybět podomácku upečený mazanec a beránek. A všechno si necháme při nedělní bohoslužbě Hospodinem požehnat, aby kalorie vešly, ale neuškodily. Zvláště když Alenka na Vzkříšení neudělá sekanici, ale třeba kachničku, zelí a bramborové knedlíky. Tak, a teď jsem se na ty Velikonoce začal těšit ještě více.

✧ Připravil Martin Kováč

Foto: Archiv Alois Sassmann

„Vítej, a zase jdi – to je skutečné misijní poslání.“ Svěcení nového biskupa v Paříži

V sobotu 6. dubna byl v pařížské Americké katedrále vysvěcen nový biskup Konvokace episkopálních církví v Evropě, tedy jurisdikce americké episkopální církve na evropském kontinentě. Stal se jím Mark David Wheeler Edington. A protože starokatolické církve jsou s episkopály – americkými anglikány – v plném svátostném společenství, neobešlo se to i bez naší účasti.

Nový biskup Konvokace se ujal svého úřadu

Americká katedrála v Paříži stojí v samém centru města, na dohled od Eiffelovy věže. Víkend před pátou nedělí postní zde byl ve znamení oslav i loučení. Loučil se dosavadní biskup Konvokace Pierre Whalon, který po osmnáct let vedl sice početně malé, ale velmi dynamické společenství episkopálních obcí v Evropě, které jsou rozestry po řadě států – Francii, Německu, Itálii, Belgii nebo Švýcarsku. A svou pastýřskou berlu pomyslně, ale i doslova předal svému nástupci – Marku D. W. Edingtonovi.

Moderní biskup pro moderní dobu

Mark D. W. Edington byl vysvěcen jako jáhen a kněz v Episkopální církvi v USA

a zároveň působil jako redaktor akademického nakladatelství Amherst College Press. Jako akademik vedl Centrum pro studium světových náboženství na Harvardu. Zde také působil několik let jako univerzitní kaplan před tím, než byl jmenován rektorem u sv. Jana v Newtonville, Massachusetts. Souběžně působil v několika nevládních organizacích, které se věnují tématům mezinárodní politiky z mezináboženské perspektivy a ke svému teologickému, filozofickému, právnímu a diplomatickému vzdělání z Harvardu přidal i diplom z evropské integrace z univerzity v Bruselu. Jeho široký odborný i aktivistický záběr je velmi dobrou kvalifikací pro službu jurisdikce, která jako

menšinová církev žije v rozdílném sociálním prostředí a čelí nejrůznějším výzvám moderní doby.

Berla a prsten s historií

Hlavním světitelem nového biskupa Konvokace byl Most Rev. Michael B. Curry, předsedající biskup Episkopální církve v USA, který i v našich krajích před časem vzbudil pozornost svým nezvykle dynamickým kázáním při královské svatbě v Anglii. Mezi dalšími světicími biskupy byl i starokatolický utrechtský arcibiskup Joris Vercammen, oba biskupové evropské diecéze Church of England, biskupové anglikánských jurisdikcí ze Španělska a Portugalska, ale i řada biskupů a biskupek, kteří za tímto účelem zvláště přiletěli z USA. Bohoslužby i předchozí rozlučky se samozřejmě účastnil i odstupující biskup Pierre Whalon, který svému nástupci popřál mnoho dobrého do jeho nelehké služby a osobně mu před oltářem předal svou biskupskou berlu. Nebyl to ale jediný symbolický úkon. Od předsedajícího biskupa Curryho dostal biskup Edington starý biskupský prsten, který

kdysi patřil pomocnému biskupovi New Yorku Herbertu Shipmanovi. Ten se během první světové války dobrovolně vydal sloužit americkým vojákům do zákopů a nebál se stát doslova v první linii. Při jednom plynovém útoku na to doplatil ztrátou oka. Biskupský prsten tak novému biskupovi Konvokace bude připomínat nejenom historickou vazbu Američanů na Evropu, vyjádřenou mimo jiné i mnoha desítkami tisíc padlých v obou světových válkách, ale také fakt, že skutečný pastýř jde všude tam, kam jde i jeho svěřené stáde, byť by to bylo do nebezpečí.

Vítej, a zase jdi

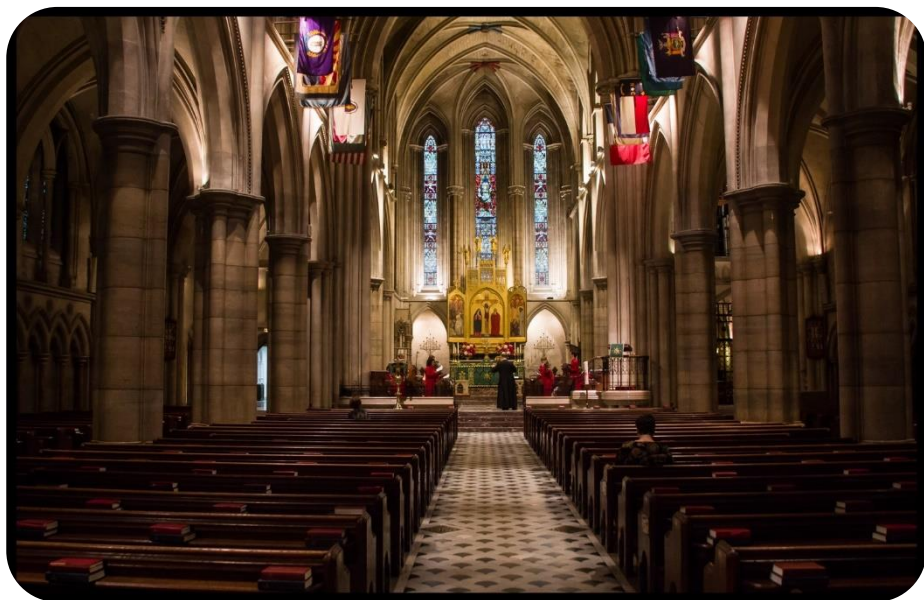
Samotná bohoslužba svěcení probíhala velmi důstojně v nádherném prostředí Americké katedrály a ukázala celou pestrost liturgické, ale i hudební tradice Episkopální církve. Zaznělo několik známých i méně známých církevních hymnů, z nichž jeden dokonce napsal i biskup Pierre Whalon a dva z nich byly na texty biskupa Jeffreyho Rowthorna, Whalonova předchůdce. Kazatelem byl rektor Berkley Divinity School na Yaleově univerzitě Andrew B. McGowan. Ve svém kázání na texty o vyslání sedmdesáti učedníků zdůraznil, že povolání ke službě znamená, že člověk nemá setrvávat v klidu na místě, ale musí naopak kráčet stále znovu a znovu do neznáma. „Vítej, ale zase koukej jít pryč,“ prohlásil za všeobecného veselí na adresu nového biskupa, „to je totiž skutečné misijní poslání.“ Přejme tedy biskupu Edingtonovi,

BISKUPSKÝ PRSTEN BUDE NOVÉMU BISKUPOVI PŘIPOMÍNAT NEJENOM HISTORICKOU VAZBU AMERIČANŮ NA EVROPU, ALE TAKÉ FAKT, ŽE SKUTEČNÝ PASTÝŘ JDE VŠUDE TAM, KAM JDE I JEHO SVĚŘENÉ STÁDCE, BYŤ BY TO BYLO DO NEBEZPEČÍ.

aby jeho cesty byly požehnané a aby pokračoval i v dobrých vztazích se starokatolíky, které úspěšně budovat už jeho předchůdce. Nakročeno k tomu má dobře – jak se po bohoslužbě při recepci přiznal, léto bude trávit v Utrechtu a Amersfoortu na letní škole starokatolické teologie, aby své bratry ve víře, s kterými ho toho bude mnoho pojit, hlouběji poznal.

↳ Petr Jan Vinš

Foto: Episcopal News Service

Z odkladiště sekačky na trávu je zase kaple!

S jáhnem Kamilem F. Kozelským

o novém starokatolickém kostele v Ostravě

V neděli 7. dubna 2019 se v Ostravě uskutečnila první starokatolická bohoslužba v hřbitovní kapli Kristova milosrdenství. Tu se našemu jáhnovi Kamilu Františku Kozelskému podařilo získat do užívání od města. V rozhovoru nám proto přiblížil svou misijní činnost na tomto místě.

Jak vznikla myšlenka založit nové starokatolické společenství v Ostravě?

Ta myšlenka mě napadla ještě před mým jáhenským svěcením. K Ostravě mám blízký vztah, protože jsem se tam narodil a vyrůstal a znám tam mnoho lidí. Současně to mám ze Staříče, kde bydlím, do Ostravy mnohem blíže než třeba do Těšína, takže mě to tam automaticky táhlo. Po mém svěcení jsem záležitost probral s biskupem Pavlem a ten souhlasil, abychom tam zahájili pastorační činnost. Následně jsme to probrali na radě těšínské obce a odhlasovali, že to zkusíme, jako náš misijní projekt.

Společenství v Ostravě je tedy vlastně misijním projektem těšínské obce? Co to znamená? Jak vypadá a bude vypadat vaše propojení s Českým Těšínem?

Znamená to zejména, že Cezary bude k dispozici coby kněz. Plánujeme společné modlitby v místě a současně také můžeme nabídnout lidem, kteří by měli zájem, například svátost smíření. Pro nedělní bohoslužbu slova budeme mít eucharistii z dopolední mše v Českém Těšíně a minimálně jednou za měsíc bude Cezary celebrovat mši svatou i v Ostravě.

Také finance běží přes účet těšínské obce a v neposlední řadě je pro mne cennou

podporou i možnost poradit se s dalšími lidmi, kteří jsou poblíž.

Kdy jste vlastně v Ostravě začali a jak se vaše úsilí vyvíjí?

Začali jsme po prázdninách roku 2017 tím, že jsme nabídli lidem možnost účastnit se společných modliteb a četby Písma v jedné z ostravských čajoven. Tam jsme také uspořádali několik přednášek. Nutno přiznat, že výsledek nebyl nijak ohromující. Nicméně se utvořilo malé společenství.

Takže starokatolická misijní činnost v čajovně. Tato setkání asi neměla žádný bohoslužebný charakter, že?

Liturgie to rozhodně nebyla. Spíše rozhovor nad Biblí uvedený a zakončený modlitbou. Ovšem myslím, že probíhala i evangelizace, např. směrem k obsluze, která viděla, že jsme normální lidé. Tedy, alespoň doufám, že nabyli tohoto dojmu.

Nedávno se ti ale povedla skvělá věc. Město vám poskytlo k užívání malou hřbitovní kapli Kristova milosrdenství. Mohl bys nám přiblížit, jak se to celé stalo?

Několik lidí mě oslovilo se zájmem zúčastnit se našich bohoslužeb, ale když zjistili, že vše probíhá v čajovně a ještě za plného provozu, ztratili zájem. To mě motivovalo k tomu, abych hledal možnost, jak lidem nabídnout to, co je k nám táhne, totiž setkání s Bohem v liturgii.

Hledal jsem a ptal se, až jsem si vzpomněl na hřbitov u sídliště, kde jsem jako dítě vyrůstal. Zajel jsem tam a zjistil, že dvě hřbitovní kaple, které tvoří de facto vstup na hřbitov, jsou zrekonstruovány. V jedné

je kancelář správce hřbitova a toaleta a druhá byla prázdná. Přesněji, byla v ní dočasně zaparkována sekačka na trávu, která sloužila k údržbě hřbitova a několik uren s popelem nebožtíků, jejichž pohřeb zůstal na bedrech městského obvodu.

Jak jsi pak postupoval?

Oslovil jsem tedy pracovníci městského obvodu, která má hřbitov na starost a té se velmi líbila myšlenka, že by kaple sloužila k účelu, pro který byla postavena. Současně však sama nemohla věc rozhodnout, protože kaple a věci v ní uložené spravovaly technické služby, které se o hřbitov starají. Oslovil jsem tedy pana ředitele, který nejenže neměl žádný problém kapli vyprázdnit a poskytnout k bohoslužebným účelům, ale byl nesmírně ochotný nám v této věci pomoci. Objasnil mi celý administrativní proces, který byl nutný, aby nám mohla být kaple svěřena.

Potřebovali jste při tom také nějakou součinnost ze strany církve?

Ano, biskup Pavel pak zaslal oficiální žádost o zapůjčení kaple panu starostovi a ten mě pozval na schůzku. Jak starosta, tak tajemník byli velmi ochotní a dali jasně najevo, že je představa využívání kaple k bohoslužbám těší. Následně naši žádost jednomyslně schválila městská rada. Abych jim alespoň nějak oplatil jejich vstřícnost, nabídl jsem zajištění důstojného obřadu při sociálních pohřbech. Mou nabídku přijali s viditelným potěšením, protože jak vedení města, tak správa hřbitova má velký zájem na tom, aby i sociálně znevýhodnění občané měli zajištěn důstojný obřad spojený s jejich odchodem.

Jak často budou teď v Ostravě bohoslužby? Plánujete případně i nějaké jiné aktivity?

Bohoslužby budou pravidelně vždy v neděli, a navíc ve dnech svátků. Více ukáže čas. Pokud bude zájem, počítám do budoucna s nějakou aktivitou i přes týden.

Z vlastní zkušenosti vím, jak důležitá je pomoc a podpora pro nové projekty. Jak bychom vám jako členové jiných farností mohli být nápomocní?

Rozhodně modlitbou. Taky uvítám, pokud mi někdo napíše, co se jim ve farnosti osvědčilo, jako dobrý evangelizační prostředek. Více mě v tuto chvíli nenapadá.

↳ připravil Martin Kováč
Foto: Kamil Kozlovský

V případě zájmu sledujte stránku **Starokatolíci v Ostravě** na Facebooku, nebo kontaktujte přímo jáhna **Kamila Kozelského**: kamil.kozelsky@starokatolici.cz.

Církevní žehnání stejnopohlavním párům ve starokatolické církvi?

Podle mé zkušenosti je starokatolická církev velmi tolerantní a otevřené společenství, také co se akceptace homosexuálních jednotlivců a párů týče. Praxe přijetí založená na křesťanské lásce předběhla teologickou reflexi. Je ale reálné přijetí homosexuálů ze strany starokatolíků „pouze“ velkorysým projevem křesťanské lásky nebo je tato přátelská akceptace intuicí, že soužití homosexuálních párů je slučitelné s křesťanstvím?

Zdroj: Pride Košice

Jak mnozí víte, na podzim 2018 proběhla na církevním facebooku diskuse o záměru předložit synodě návrh žehnání stejnopohlavním párům.¹ Jedním ze závěrů debat byla potřeba obšírnějšího vysvětlení a širší komunikace v rámci církve. Proto si nyní dovoluji načrtnout teologické a etické pozadí věci.

Téma institucionalizace soužití stejnopohlavních párů bylo v české společnosti i církvích nastoleno relativně nedávno díky inspiracím zejména ze Spojených států. Tamní vývoj a velmi rozmanité přístupy k této otázce ze strany církví a homosexuálních lidí samotných podrobně

shrnul Martin Putna v publikaci z roku 2012², jejíž obsah charakterizuje zkratkou „tato kniha neřeší otázku *jestli*, nýbrž otázku *jak*“.

Podle mé zkušenosti je starokatolická církev velmi tolerantní a otevřené společenství, také co se akceptace homosexuálních jednotlivců a párů týče. Praxe přijetí založená na křesťanské lásce předběhla, jak se v církvích běžně stává, teologickou reflexi. I nám by se proto nabízelo neřešit ono *jestli*, nýbrž jen *jak*.

¹ Jsem si vědom, že celé téma má v rámci Starokatolické církve svou historii, zejména mám namysli synodu konanou v roce 2003, která se nevyslovila k obdobnému návrhu pozitivně. Domnívám se nicméně, že jak praxe v naší, tak jiných církvích jakož i teologická diskuse od té

doby pokročily, a proto je legitimní otázku položit znovu.

² PUTNA, M. *Křesťanství a homosexualita: Pokusy o integraci*. Torst, Praha 2012, ISBN 978-80-7215-434-0.

**JE REÁLNÉ PŘIJETÍ HOMOSEXUÁLŮ
ZE STRANY STAROKATOLÍKŮ „POUZE“
VELKORYSÝM PROJEVEM KŘESŤANSKÉ
LÁSKY? NEBO JE TATO PŘÁTELSKÁ
AKCEPTACE INTUICÍ, ŽE SOUŽITÍ
HOMOSEXUÁLNÍCH PÁRŮ JE
SLUČITELNÉ S KŘESŤANSTVÍM?**

Nicméně, jak poznamenal ve shora zmíněné facebookové diskusi jeden z příspěvů: „Je mi například velkou ctí, že mohu u oltáře sloužit s každým z našeho kléru, či naši oslavu Boha prožívat s každým jedním v církvi, bez ohledu na mou či jeho orientaci. Současně však nechci posouvat hranice, mimo jiné proto, abychom je postupně neposouvali tak daleko, až vše, čemu věříme ztratí tvar...“

Je tedy reálné přijetí homosexuálů ze strany starokatolíků „pouze“ velkorysým projevem křesťanské lásky nebo je tato přátelská akceptace intuicí, že soužití homosexuálních párů je slučitelné s křesťanstvím?

*

Jedna z otázek, kterou Ježíš dostával, zněla: „Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ V křesťanství skutečně nejde jen o bezbřehou přijímající

lásku, ale také o to něco dělat a jiného jednání se zdržet, slovy výše citovaného facebookového příspěvku „neztratit tvar“.

Správné a nesprávné může křesťan posuzovat ze tří hledisek³:

1. etického ve smyslu obecně lidského, co jako správné mohou nahlížet lidé napříč epochami a kulturami;
2. ve světle biblických textů, které křesťané sdílí, byť je čtou a interpretují různě podle svých zvyklostí;
3. teologického, totiž v kontextu dvoutisíciletého promýšlení a předávání víry⁴.

Rovina etická

Z hlediska našeho tématu jsou relevantní tři charakteristiky člověka: je jednotou duše a těla, jejímž jádrem je osoba, tj. vědomí sebe sama a možnosti utvářet svobodně svůj život; nevystačí si sám, potřebuje druhé lidi nejen kvůli přežití, ale protože jen ve vztahu lásky k druhým dochází svého naplnění; sexualita tvoří integrální součást lidství, neomezuje se na sexuální styk, nýbrž propustuje celou osobu.

Existují různé přístupy k lidské sexualitě. V našem kulturním okruhu se tradičně zdůrazňuje účel plození dětí. Pokud se s ním projevy sexuality neslučují, typicky masturbace a homosexualita, jsou chápány jako nepřirozené, protože neslouží reprodukci, resp. jí nejsou otevřené. U ho-

³ Argumentační linie sleduje výklad kurzu etiky v rámci mého studia teologie při jedné z římských papežských univerzit.

⁴ Domnívám se, že některé církevní denominace třetí rovinu, kterou je možno nazvat „tradice“, opustily z důvodů, které se pro ně v daném okamžiku byly podstatné. Jiné církve se

k „tradici“ vztahují. K nim, domnívám se, patří i Starokatolická církev, neboť se hlásí k církevním koncilům prvního tisíciletí a inspirované i novějšími teologiemi a praxí různých církevních společenství.

mosexuality se navíc poukazuje na zjevnou anatomickou nekompatibilitu partnerů. Etiologické studie nicméně ukázaly, že oba tyto projevy je možno nalézt i u jiných živočichů, zejména u savců. Jde o motiv slasti nebo hravosti, tj. o jakoby neúčelnou stránku sexuality.

Kulturní antropologie nás informuje, že není možno ukázat, že by postoj k tomu, co je v oblasti sexuality správné, byl na přič věky a kulturami konstantní. Syntetizující studii z hlediska morální teologie na toto téma přinesl již např. A. Kosnik⁵ v roce 1978, konstatuje: „V mnoha společnostech je homosexualita dovolena, dokonce i podporována (Tripp 1975). Studie o 193 společnostech odhalila, že 28 % z nich sociálně akceptuje mužskou homosexualitu a 11 % rovněž ženskou (Murdock 1934). Studie o amerických indiánských kmenech zjistila, že 53 % kmenů akceptuje mužskou homosexualitu a 17 % ženskou (Pomeroy, 1965, 1966). V některých případech se toleruje homosexualitu v mládí, ale nikoliv v dospělosti. (...) Jakkoliv, homosexualita nikdy nebyla v žádné společnosti převládajícím typem sexuality (Ford a Beach, 1951).“⁶

Jelikož se nedá prokázat, že by v říši zvířat a v lidských společnostech byla homosexualita jednoznačně vyloučena, resp. odmítnuta, dochází Kosnik k závěru, že nelze prokázat existenci biologické či antropologické konstanty heterosexuality,

jakkoliv obecně výrazně převažuje predispozice k heterosexualitě.⁷

Z uvedeného vyplývá, že na úrovni přednáboženské, všeobecně lidské etiky nelze formulovat jednoznačné, vždy a všude platné hodnocení homosexuálních vztahů. Spíše se zdá, že křesťan musí v tomto případě hledat etickou orientaci ve zjevení.

Rovina biblická

Postoj církví k homosexuálním vztahům odvozený z četby biblických textů býval jednoznačně negativní. Mezi pasáže, na nichž se tradičně zakládalo odmítnutí soužití homosexuálních párů, patří zejména příběh ze Sodomy a Gomory popisovaný v Gn 19, Lv 18,22 z řádu sva-tosti, v Novém zákoně pak např. Ř 1,24-27 či 1 K 6,9-10.

Novější biblická exexeze⁸ ovšem upozorňuje, že pointou těchto textů není odmítnutí dlouhodobého věrného vztahu stejno-pohlavního páru (např. v Gn 19 se prany-řuje brutální porušení povinné pohostin-nosti). K obdobným závěrům konverguje i práce židovského rabína Greenberga⁹, jakkoliv používá odlišné interpretační postupy vlastní své tradici.

U pavlovských textů pak jde o kritiku antické kultury jeho doby, které zahrnovaly posvátnou prostituci a různé sexuální výstřelky. Pavel rozhodně neanalyzuje ho-

⁵ KOSNIK, A. *La sexualidad humana: nuevas perspectivas del pensamiento católico*. Cristi-andad, Madrid 1978. ISBN 9788470572265.

⁶ Cit. dílo, s. 82n. V závorkách ponechány Kosnikovy odkazy na literaturu.

⁷ Cit. dílo, s. 83nn. V tomto pohledu není osa-mocen, jak jsem již uvedl, takto bylo téma traktováno i v rámci mého studia teologie.

⁸ Nejucelenější biblickou analýzu v českém ja-zyce přináší publikace, která je stále v prodeji či dohledatelná na internetu: *Problematica ho-mosexuálních vztahů*. Českobratrská církev evangelická, Praha 2006. ISBN 8070170328.

⁹ GREENBERG, S., *Wrestling with God and men: homosexuality in the Jewish tradition*. The University of Wisconsin Press, Madison 2004. ISBN 0299190900.

mosexualitu jako nezměnitelnou konstitutivní charakteristiku člověka (podobně jako nepřekračuje rámec své doby např. v otázce hodnocení otroctví).

Biblické texty a priori předpokládají, že lidé jsou přirozeně heterosexuální a homosexualitu si pouze volí. Původ homosexuality nebyl dosud přesvědčivě vysvětlen. Někteří odborníci hledají vysvětlení v oblasti genové (genetické teorie), jiní spatřují příčinu v kolísání hormonů (endokrinologická teorie), další ve specifické konfiguraci mozkových center (neuroanatomická teorie). Nechybějí ani hypotézy sociobiologické, které se snaží ukázat, že homosexualita je výhodou v procesu přirozeného výběru.¹⁰

I když je původ homosexuality stále nejasný, nemálo církví dnes uznává, že sexuální orientace je nezávislá na vůli jedince, není jeho volbou.

Pokud tvrdím, že tradičně odkazované perikopy vlastně nemluví o našem tématu a nedají se pro zodpovězení nastolené otázky použít jako etické kritérium, neznamená to, že máme bibli odložit jako irelevantní. Rozhodně stojí za to zkusit odvodit etická kritéria z vyprávění o Ježíšovi.

Ježíš totiž celým svým životem ukazuje, zpřítomňuje Boha člověku. A snad příliš nekomolím křesťanskou zvěst, když řeknu, že také my se postupně máme připodobňovat Ježíšovi mj. tím, že žijeme podle stejných principů jako on. A život v tomto ježíšovském duchu nás postupně proměňuje, zdokonaluje.

Vzhledem k našemu tématu se dají z novozákonních textů vybrat tři rysy božího

jednání, které Ježíš svým životem demonstroe: *nezaslouženost*, iniciativa je na straně Boha, nikoliv člověka, Bůh nám dává, co si sami nemůžeme ani opatřit, ani zasloužit, lásku a spásu; *chudoba*, vědomí úplné závislosti na Bohu a z ní plynoucí odmítnutí závislosti zejména na majetku, moci či slávě; *univerzalita*, totiž sdílení přijatých darů s druhými lidmi, jak v církví, tak vně.

Abychom mohli načrtnuté principy zužít, musíme se přesunout na rovinu teologickou, na které je možno systematicky promyslet výstupy z úvah etických a biblistických.

Rovina teologická

Postoj křesťanství k sexualitě charakterizovala nedůvěra až odmítání vůči její mimoreprodukční funkci. Ve 20. století nicméně dochází i v teologii některých církví k přehodnocení pohledu alespoň v tom smyslu, že se sexualitě přisuzuje vedle rozmnožovací funkce zároveň úloha posilování vztahu mezi mužem a ženou. Při hodnocení homosexuálního soužití se pak vycházelo z pojetí přirozenosti odvozeného od čistě biologického pohledu na člověka a z interpretace výše vyjmenovaných biblických pasáží. Výsledek byl negativní, odmítající.

Existenciální a personalistická filozofie ovšem nabídly nový úhel pohledu na člověka. Berou vážněji konkrétního jedince, jeho životní situaci, obavy a touhy. Lidská přirozenost je souhrn aspektů lidské existence, které člověk musí integrovat a rozvinout, aby bylo možno hovořit o plně zralé osobnosti, osobě.

¹⁰ Podrobněji *Problematika...*, kapitola „Medicínský pohled na homosexualitu“.

Jak jsme řekli výše, sexualita je nedílnou součástí člověka. Nejde přitom o pouhý sexuální styk, ale o celý komplex vztahů ke druhému člověku. Jen těžko si lze představit zralého člověka, který naprosto pomíjí svou sexualitu.

V tomto ohledu lze právě doporučení celoživotního celibátu homosexuálním lidem, které zaznívá v některých církvích, chápat jako jdoucí proti lidské přirozenosti. Celibát, který je v křesťanských tradicích, jež ho praktikují, chápán jako plod božího povolání, se tu nařizuje bez tohoto povolání. Protože právě starokatolické církve dříve odmítly povinný celibát kněží, neboť z božího povolání degradoval na disciplinární opatření, věřím, že je tato úvaha srozumitelná.

Jelikož sexualitu lze realizovat různými způsoby a v různých typech vztahů (nebo mimo ně), je namíste hledat nějaké rozlišovací vodítko. Jak jsem uvedl výše, pro sexuální vztahy neexistují kulturně nepodmíněné, obecně platné principy, na které bychom se zde mohli odvolat. Je

třeba vztáhnout se ke kontextu křesťanství.

Co by se mělo žehnat?

Pokud souhlasíme s tím, že křesťan má svým životem napodobovat Ježíše, znamená to sledovat ve vztazích k sobě a druhým shodné principy, mj. tři uvedené výše.

Princip nezaslouženosti znamená, že Bůh jako první přichází vstříc člověku a obdarovává ho tak, že se může postupně stát zralým jedincem, který – každý originálním způsobem – integruje všechny složky svého bytí: biologickou, duševní i duchovní. Snad nepřekrucuji význam biblických textů, když budu tvrdit, že Ježíš uzdraveními či rozhovory lidi posunoval směrem k takové zralosti. Když si člověk dopřeje tuto křesťanskou zralost, lze říci, že „miluje sám sebe“.

Zásada chudoby znamená v partnerském vztahu schopnost křesťansky zralé osobnosti nadřadit společný cíl páru svému osobnímu cíli. Pár není jen prostý součet

Foto: Logos ČR

partnerů, ale vzniká tu něco nového, vyššího. Vztah dvou lidí umožňuje člověku realizovat po všech stránkách své lidství, vykročit ze své neúplnosti a osamění a taktéž dopřát svému partnerovi, aby také on podobným způsobem zrál. Trvalý vztah odkazuje na Boží lásku, která člověka neustále vede k větší plnosti, a je znamením, zprostředkováním, zpřítomněním této Boží lásky ostatním lidem.

Univerzalismem se má v oblasti vztahů na mysli schopnost překročit parciální zájmy dvojice, předávat dar života a vychovávat potomstvo k samostatnosti a lidské zralosti, která obohatí lidskou společnost za hranice jedné konkrétní rodiny.

Pokud člověk sleduje ve svém životě některý z uvedených principů, následuje Ježíše, koná něco objektivně pozitivního.

Svým takto orientovaným jednáním zároveň zpřítomňuje různými způsoby druhým Boha a jeho lásku.

Putna¹¹ klade ve své sedm let staré knize klíčovou otázku, „co“ se má vlastně v případě stejnopohlavních párů žehnat? Nemálo křesťanů je přesvědčeno, někdo intuitivně, jiný na základě interpretace relevantních biblických pasáží, o tom, že homosexuální vztahy nejsou eticky problematické. Mají ovšem z křesťanského hlediska nějakou pozitivní hodnotu? Obsahují „něco“ požehnání hodného?

Jelikož různé aspekty výše popsaných principů lze žít i v homosexuálním vztahu, dovoluji si tvrdit, že má pozitivní křesťanskou hodnotu, která právě může být předmětem požehnání ze strany církve.¹²

¹¹ Srov. PUTNA, s. 117.

¹² Jelikož se zároveň aktuálně připravují podklady k možné liturgické formě požehnání, ne-

zabývám se zde tímto tématem. Zájemce odkazuji na přehledovou kapitolu „Pokusy o sakramentální integraci“, PUTNA, s. 116nn.

Závěrem

Začali jsme otázkou, zda by případné zavedení žehnání stejnopohlavním párům ve Starokatolické církvi neznamenal ústup z křesťanských pozic, zda bychom tím „neztratili tvar“. Pokusil jsem se ukázat, že nikoliv.

Argumentoval jsem jednak negativně, neboť neplatí dva klasické předpoklady morální teologie, že proti homosexualitě hovoří jak přirozený zákon vepsaný do lidského srdce a rozumově poznatelný, tj. společný všem kulturám a epochám, tak biblické zjevení, jednak pozitivně, že také ve vztahu dvou osob stejného pohlaví se realizují pozitivní hodnoty odpovídající Ježíšovým intencím a požadavkům.

Rozumím tomu, že změna postoje církve k jakékoliv otázce může znejišťovat, protože hrozí skončit v úplném relativismu. Domnívám se ale, že nelze všechny změny označit za špatné a relativizující, pokud jsme schopni přidržet se kritéria,

kterým je Ježíš. Každá epocha čelí konkrétním výzvám a musí řešit nové otázky. Křesťanství není sada neměnných pravd, ale tok tvůrčího předávání onoho příslovcečného pokladu víry, který se musí znovu promýšlet a vyjádřit. A jednou z výzev dnešní doby je i postoj ke svazkům osob stejného pohlaví.

Jsem pevně přesvědčen, že homosexualita je z hlediska celku křesťanského života vlastně jen málo důležité téma. Podle mne tu běží hlavně o jakýsi „trénink“, abychom nepřestali hledat pravdu a dobro druhých. Jelikož jsem sám gay, mohlo by se říci, že po vyřešení této otázky budu mít „hotovo“. Naopak, to že mne sestry a bratři přijmou, jaký jsem (gay, rozvedený, oženěný původně celibátní kněz atd.), mi má otevřít oči pro potřeby druhých a ukázat, že Boží láska je ještě jiná. A přesto zůstává boží, rozlišující dobro od špatného, pravdu od omylu, neztrácející svůj krásný tvar.

↳ Filip Malý

Transparent na bratislavském PRIDE
Foto: OSF/Rudolf Sivý

Člen synodní rady Václav Jelínek: „Když vidím, že je potřeba práce pro celek, neotálím.“

Václav Jelínek (60) je členem starokatolické farnosti v Táboře. Od června 2017 je ale i kooptovaným laickým členem synodní rady. A právě jako člena synodní rady jsme se ho zeptali, jaká byla jeho cesta do starokatolické církve, jak vnímá současné působení synodní rady, ale také na to, kde vidí naše rezervy a největší výzvy do budoucna.

Prozradíš nám na úvod, z jaké farnosti pocházíš? A jak ses vůbec dostal ke starokatolické církvi?

Původně jsem přistoupil křtem do filiální obce v Soběslavi. Bylo to nejbližší od mého bydliště. Křtil a biřmoval mne tehdejší biskup Dušan Hejbal. A do starokatolické církve? Tak to vím jistě. Do ní mne přivedl Pán. Ano, chystal si mě na ten okamžik několik roků. Až když nastal ten pravý čas, popostrčil mne k činu. Bylo ne jak já, ale jak On chtěl. V pololetí roku 2011 jsem zaklepal na dveře u Svobodů v Dráchově a krásné dobrodružství začalo. No, a letos do budou dva roky, kdy jsem přešel do farnosti v Táboře. Jinam už se nechystám.

To je moc zajímavý příběh. Je pro mě vždycky fascinující poslouchat, kolik různých cest vede do naší malé církve...

Můžu se ale zeptat také na to, co tě vedlo ke změně farnosti?

Jsem člověk, který má rád určitý řád ve věcech i životě. Když se mi jej někde nedostává, hledám místo jiné. Jinými slovy, nemohu už po všech životních zkouškách znovu podstupovat to, co je mému věku a letoře nedůstojné. Alešovi i farníkům jsem se slovy i písmem omluvil.

Co tě na starokatolictví a na naší církvi zaujalo? V čem je podle tebe pro lidi přitažlivá?

Starokatolictví a jeho církev mne zaujaly jak liturgií, která má v sobě kromě daného i prostor pro třeba nedokonalé, ale upřímné vyznávání víry, tak určitá uměřenost, která nás nenutí nakupovat zlaté bohoslužebné náčiní jen proto, že přijede biskup. O arciměluv. Také tohle nejspíš přitahuje podobně

naladěné duše. Jak jsem to naše stádečko poznával hlouběji, došel jsem přesvědčení, že přitahuje i otevřenost různosti a tím v důsledku neodmítání sebevzdělávání, nejen věroučného.

V úplnosti: je nám z hloubi protivné nepomoci jiným v rozpoznaném smyslu toho slova. Nakonec, všichni, kdo církvi a farnostem činně slouží, se setkávají, spolupracují, čímž jsou právi být zvaní rodinou.

Proč ses rozhodl stát se členem synodní rady?

Jsme církví episkopálně synodální. Byla mi nabídnuta služba a já ji přijal. Když vidím, že je potřeba práce pro celek, neotálím. Navíc, znám současnost i krátkou minulost naší svobodné církve už natolik dobře, že sedět kdesi za bukem na zadku a brblat, že není po mém, to by se mi přičilo. Je to možná neskromné, ale hluboce prožitě.

A jak vnímáš aktuální působení synodní rady?

Současná synodní rada je dle mého názoru dělné společenství, které bude, dá-li Pán, až do podzimní synody stálé. Vnímám její působení jako rozhodné a neuhýbavé.

Někdo možná namítne, že je v ní více kooptovaných než volených členů. To je pravda, ale v zodpovědnosti a nasazení jsem rozdíl mezi námi dosud nezaznamenal. Ale zcela správně a legitimně to volba na podzimní synodě jistě uvede do pořádku tak, aby nově zvolení členové synodní rady mohli pracovat v nezměněné sestavě až do další řádné synody.

Kde vidíš naše největší rezervy? Na čem bychom měli více popracovat?

Jsou výzvy viditelné na první pohled, výzvy méně rozpoznatelné a nakonec výzvy, které

tu už jsou ale my o nich dosud nevíme. Tou první je zcela jistě nové, jasné, nezpochybnitelné ukotvení všeho konání Starokatolické církve. Spor emeritního biskupa obnažil v plné nahotě nekoncepčnost, někdy až anarchii v řízení a chodu církve. Takže rozhodně změna ústavy!

Změna ústavy? Ve kterých bodech? Máš i nějakou konkrétnější představu?

Asi jsem zvolil špatné slovo. Jde spíš o novelu v některých bodech, které se v praxi ukázaly být nedotažené. A konkrétně třeba počet členů synodní rady, který by se mohl snížit.

Jsou i nějaké další výzvy, které vnímáš jako aktuální?

Další výzvou je pro mne postupná změna přístupu k příspěvkům na život farností a církve. Tady sice bude dlouhá diskuze a mnohé mávání rukou, což je dobře. Ale do budoucna současný model nepostačí. Poslední výzva, kterou tuším, se dotýká nás všech. Křesťanů, bez ohledu na konfesi. Svědčíme o svojí víře dostatečně? Jsme někomu evangeliem, čili radostnou zvěstí? A budeme v čase úmoru?

A na závěr zkusme být trochu vizionáři: Kde vidíš naši církev za 5 let?

Za pět roků? Starokatolíci budou církví omládlou, s převahou mladých a jejich dětí. Každá farnost bude mít svůj bohoslužebný prostor se zázemím pro svůj život. Zmizí filiálky, rozmnoží se nové farnosti na nových místech. Ale abych nemluvil jen vážně, služebníci boží a lidu starokatolického, budou studovat na Starokatolické fakultě Univerzity... Doplňte si dle svého bydliště. ☺

↳ Připravil Martin Kováč
Foto: Archiv Václava Jelínka

Poušť jako místo boje s pocitem vlastní méněcennosti

Půst a pokušení Ježíše na poušti není jen vyprávění historky o dobrodružství, které se přihodila zakladateli našeho spolku. Jak ukazuje Ježíšův příběh a také mnoha dalších, co se vydali na poušť, může to být i docela pozoruhodný zážitek.

starokatolici.cz

OHLÉDNUTÍ JANA JANDOURKA ZA POSTNÍ DOBOU

Půst a pokušení Ježíše na poušti není jen vyprávění poutavé historky o dobrodružství, které se přihodila zakladateli našeho spolku, na kterého to zkoušel Zlý a sklaplo mu. Je to něco, co se odehrává v každém, kdo půjde touto cestou.

David W. Jones je autorem knihy *Psychologie Ježíše* a jedna její kapitola se zabývá právě příběhem setkání Ježíše s Pokušeitelem. Je dobré se nejdříve zastavit u motivu pouště. Ta je, jako místo pusté, které toho člověku moc neposkytuje, dobrým obrazem situace bezmoci a strádání. Jako start do nové etapy životní dráhy je tedy velmi vhodná.

Podle psychologa Alfreda Adlera začíná život člověka v „minusové situaci“, protože se rodíme jako bytosti závislé a bezmocné.

K člověku patří pocit, že jsme nějakým způsobem „méně-cenní“ a musíme se s tím během naší životní dráhy vypořádat. Než se pustíme do uskutečňování našich životních cílů a můžeme být pro druhé užiteční, musíme si tím projít.

Příběh o Ježíšovi na poušti a jeho pokušení ukazuje podle Jonese jakési tři symptomy lidí, kteří se „ztratili v nedostatku“.

První symptom – pokud se cítíte méněcenní, máte pokušení dokazovat svou vlastní hodnotu vedením snadného života, kde utrpení nemá místo. Půst ovšem vždy znamená nepohodlí. Ďábel Ježíšovi nabízí možnost vyhnout se bolesti spojené s půstem. Smyslem odchodu na poušť a hladovění ale bylo hledat v sobě a sebe nalézt. Ďábel nabízí možnost „rychle a snadno“.

Jenže to nejde. Život je sám o sobě obtížný. Autor vypráví příběh o člověku, který se jako poslední vecpal do vagónu metra. Protože tam ale bylo plno a on byl po večeri, dělalo se mu špatně. Vlak pak zastavil ve stanici a otevřely se dveře. Nikdo ale nevystupoval, ani nenastupoval. Jak tam onen muž stál, udělalo se mu tak zle, že začal zvracet a pozvracel člověka na nástupišti. Pak se dveře zavřely a souprava zase odjela. Nebohý znečištěný člověk na nástupišti si pomyslel: „Proč zrovna já?“

Ta otázka není na místě. Dalo by se mu říci: „Žiješ? Žiješ. Stává se, že lidé zvrací? Stává. Tak co se divíš?“

Vznešeněji by se dalo dodat, pokud měl Ježíš problémy, proč bys je neměl mít i ty? Ale také: Pokud byl Ježíš milován, proč ne i ty?

Nedefinuje nás naše bolest, ale to, co s ní uděláme. Pokud se necítíme dobře, můžeme hledat nové cesty a jiné odpovědi.

Druhý symptom – člověk s pocitem méněcennosti se pokouší dokazovat svou hodnotu okázalostí. To jsou ti lidé, co, když mají pocit, že jsou moc malí, nosí boty s tlustými podrážkami, aby si připadali větší. Tady bere ďábel Ježíše na vrchol Chrámu, děj už se neodehrává na osamocném místě pouště. Pokušitel vyzývá k provedení veřejného zázraku, ať to všichni vidí. To je případ toho, když chceme, aby nám naši hodnotu potvrdili druzí. Jenže: Pokud nás Bůh miluje, kdo jsi ty, nebo já, abychom to zpochybňovali?

Třetí symptom – snaha ovládat druhé. Podle Alfreda Adlera to není sex, co je prvotním hybatelem člověka, ale hledání moci, jak ho zažíváme od doby pocitu dětské bezmocnosti. Tady jsou dva způsoby, jak se s tím vypořádat. Buď budeme napodobovat ro-

diče, nebo zůstaneme v infantilitě. Infantilita znamená nutit druhé za pomoci nářků a slz, aby nám sloužili, je to způsob, jak si druhé zotročit. Oba tyto postupy jsou nezdravé. Ovládat mocensky a ovládat slabostí.

Ďábel říká „klaň se mi a dám ti moc nad světem. Svět tolik potřebuje spasitele!“ Snaha řídit druhé může znamenat druhé ignorovat, nebo soustředit se jen na ně a zapomenout na sebe. Zachránit svět, organizaci, církev, rodinu. To může být ušlechtilé, ale myslet si, že my jsme spasitelé, může jen zakrývat náš vnitřní pocit nedostatečnosti. Dotyčný propadl spasitelskému komplexu a má dojem nadřazenosti a oprávnění řešit problémy druhých.

A se všemi těmito „symptomy“ nám pomáhá půst, protože tím, že je nepohodlný, nás staví do situace oslabení a bezmoci a tedy zase na počátek. Máme pak před sebou několik cest, po kterých se můžeme vydat.

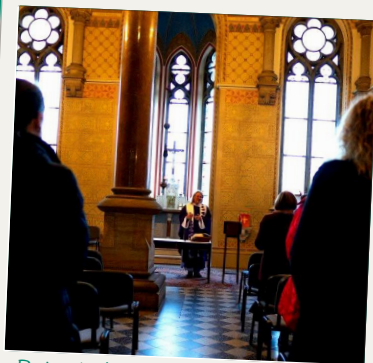
K tomu, co autor píše, ještě osobní dodatek. Budeme-li upřímní, komu by se chtělo něco takového podstupovat. Pocitů bezmoci a nedostatečnosti máme i tak dost. Ještě si přidávat něco navíc, už se nám může zdát příliš. Každý den něco nevyjde v práci, něco nepochopíme a nezvládneme. Půst jako rituál má ovšem výhodu „laboratorní situace“. Když si tíseň navodíme sami (s rozumem, pocho-pitelně), nezaskočí nás tolik, až přijde spontánně v naší každodennosti. Víme, že nás čeká něco nepříjemného a můžeme se soustředit na to, o co jde. Je to trenážér, výcvik, cvičení. Jak ukazuje Ježíšův příběh a také mnoha dalších, co se vydali na poušť, může to být i docela pozoruhodný zážitek.

↳ Jan Jandourek

...ze života naší církve

Popeleční středa v Jablonci n. Nisou
Foto: FB Starokatolici
Jablonec nad Nisou

Bohoslužba za nemocné a trpící
v nemocnici u Apolináře
Foto: VFN

První bohoslužba v Ostravě
Foto: FB Starokatolici v Ostravě

Bohoslužba za nemocné a trpící
v nemocnici u Apolináře
Foto: VFN

Svěcení nového biskupa
v Paříži

Postní bohoslužba v Bratislavě
Foto: Martin Kolenič

Najdete nás také na webu a sociálních sítích!

**Starokatolická
církve v ČR**

www.starokatolici.cz

www.facebook.com/starokatolici.cz

Přihlašte se také k odběru novinek
na www.starokatolici.cz/newsletter

